

U máasewáal Xookil k'áat chi' 2025

U PÁAYT'AAN TI' LE TSOLBEELANKIL MÁASEWÁAL K'ÁATCHI'IL, UTI'AL BIX KUN MEYABIL U YUTSIL KA'ANBESAJ XOOK TI'AL MEJEN PAALAL TAKPOOLNAJA'ANO'OB, TU'UX KU TS'AABAL U TOJBE'ENILO'OB UTI'AL U K'AAMIKO'OB KANBESAJ KAN JUULIL MAAYA T'AAN YÉETEL KASTELAN T'AAN ICHIL U YUTSIL-ÓLALIL KAAJ.

U Noj K'axmeyajil Chún xook u Meyajil Ts'áajxooko'ob tu Péetlu'umil Quintana Roo, yéetel u ch'a' óolil u jatsts'íibilo'ob 1, 2 yéetel 133 ti' u Almejen Noj A'almajt'aanil u Múuch' Péetlu'umil México ; u jatsts'íibilo'ob 1, 2 xookil 1, yéetel 6 xookil 1 jets'el a) yéetel 2 xookil yéetel 27 ti' le 169 K'axt'aan ti' le Nu'ukbesilo'ob Meyaj Nojlu'umo'ob (OIT)yo'olal Máasewal kaajo'ob yéetel Tribales ti' le nojlu'umo'ob tu juunalo'ob; 1, 18 yéetel 19 ti' le Noj belbest'aano'ob Múuch'a'an Nojlu'umo'ob yo'olal u Páajtalilo'ob Máasewal Kaajo'ob; XXIII yéetel XXXI Noj belbest'aano'ob Americana yo'olal u Páajtalilo'ob máasewal kaajo'ob yéetel le 4 jatsts'íibil tu A'almajt'aanil u K'áatchi'ita'al Múuch'kaajo'ob yéetel Máasewal kaajo'ob yéetel Afromexicanaso'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo.

KU PÁAYT'AANTA'AL

U JALA'ACHILO'OB MÉEK'TANKAAJILO'OB, SAN JOSÉ SEGUNDO, BEEYXAN U KAAJILO'OB: SANTA ROSA SEGUNDO, SAN FELIPE BERRIOZÁBAL, YAXCHÉ CHAL, MELCHOR OCAMPO, TRAPICH, CANZEPCHÉN, SAN FRANCISCO AKÉ, TUZIK, X-HAZIL, TIXCACAL GUARDIA, SEÑOR, CHANCHÉN COMANDANTE, JOSÉ MARÍA PINO SUÁREZ, SAN ANTONIO NUEVO Y LA CABECERA DEL MUNICIPIO DE FELIPE CARRILLO PUERTO UTI'AL TÁAKPAJAL TI' MÁASEWÁAL K'ÁATCHI'IL, UTI'AL BIX KUN MEYABIL U YUTSIL KA'ANBESAJ XOOK TI'AL MEJEN PAALAL TAKPOOLNAJA'ANO'OB, TU'UX KU TS'AABAL U TOJBE'ENILO'OB UTI'AL U K'AAMIKO'OB KANBESAJ KAN JUULIL MAAYA T'AAN YÉETEL KASTELAN T'AAN ICHIL U YUTSIL-ÓLALIL KAAJ.

TOJBE'ENT'AANILO'OB

YÁAXIL. -U TUUKULIL U MEENTA'AL LE K'ÁATCHI'IL:

U jets'iko'ob tsikbal yéetel le múuch'kaajo'ob yéetel maya kaajo'ob ti'al u k'amik le ba'ax ku tuukulta'al yo'olal u pa'atuukulil áantaj meyajilo'ob ti'al u keetel le kaambal yéetel bix u bin u xook le máaxo'ob mina'anti'ob 18 u p'éelel ja'ab le máax ku takpoolo', k kanáantik u páajtalilo'ob ka ts'a'abakti'ob xook yéetel ka'ap'éelel t'aan- ich kastlan t'aan yéetel máasewal t'aan- je'ex bix u noj óolalo'ob u kaajal, yéetel u meenta'al ch'a'at'aano'ob yéetelo'ob, ka k'a'abetkuunsa'ak le pa'atuukulil.

KA'AP'ÉEL. BA'ALMEYAJBIL TI' LE K'ÁATCHI'IL:

Le ba'al kun meyajbil ti' le k'áatchi'il , u tsolmeyajil ts'a'an u k'aaba'e' Pa'atuukulil áantaj meyajilo'ob ti'al u keetel le kaambal yéetel bix u bin u xook le máaxo'ob mina'anti'ob 18 u p'éelel ja'ab le máax ku takpoolo', k kanáantik u páajtalilo'ob ka ts'a'abakti'ob xook yéetel ka'ap'éelel t'aan- ich kastlan t'aan yéetel máasewal t'aan- je'ex bix u noj óolalo'ob u kaajal.

ÓOXP'ÉEL. - U KAXANTA'AL MÁAXO'OB KENO'OB TÁAKPAJAL TI' K'ÁATCHI'

Máaxo'ob kun k'áatchi'ita'alo'ob: Múuch'kaajo'ob yéetel máasewal kaajo'ob ti'u méek'tankaajilo'ob Felipe Carrillo Puerto ti' u Péetlu'umil Quintana Roo, yéetel u mola'ayilo'ob ch'a'at'aano'ob wáa yéetel u jala'achilo'ob wáa mola'ayilo'ob, u jala'achilo'ob múuch'kaajilo'ob , na'atsilo'ob, taatsilo'ob yéetel le máax táan óoltik u kanáanil le mejen paalalo'ob takpoolnajo'ob , yéetel múuch'tambal na'atsilo'ob yéetel taatsilo'ob.

- I. **Jala'achil k'óoch óoltik le meyaj:** U Noj K'axmeyajil Chún xook (La Coordinación General de Educación Básica) tu mola'ayil yaan u jáalk'abil u Meyajil Ts'áajxooko'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo (SEQ).
- II. **Ka'anal Mola'ayil (Órgano técnico):** U Mola'ayil ti'al u Jóok'ol Táanil u Kaajil maaya yéetel Máasewal Múuch' kaajo'ob ti' u Péetlu'umil Quintana Roo (INMAYA).
- III. **Mola'ayil :** U Nojlu'umil Mola'ayil Máasewal Kaajo'ob (Instituto Nacional de los Pueblos Indígenas (INPI).
- IV. **Órgano garante:** U Mola'ayil u Páajtalilo'ob Wiinik ti' u Péetlu'umil Quintana Roo (CDHEQROO).
- V. **Le Túuxta'an Ch'a'ajo'olil yéetel u jaajkuunsajil:** Táakpaja'ano'ob le máako'ob yaan u k'áatchi'ita'alo'ob yéetel le yéeya'ano'ob ti' le Múuch'tambalo'obt' le k'áatchi'il.
- VI. **Suutt'aano'ob yéetel k'ext'aanilo'ob:** Ti'al Máasewal Maaya t'aan
- VII. **Le kun iliko'ob le meyajjo'ob:** Máako'ob, Mola'ayilo'ob yéetel Lu'unkabo'ob Múuch'kabilo'ob yéetel u yáantajil INMAYA.

KANP'ÉEL. YÁALMANYÁALIL YÉETEL U K'IINILO'OB U BEETA'AL U BELBEST'AANILO'OB LE K'ÁATCHI'IL

- a) **Yáalmanyáalil le yáax meyajilo'ob:** ti'al u beeta'al le tsolbeelankil k'áatchi'il yéetel xak ka beeta'al ti' jump'éelel naats' kúuchil yéetel ma'alob t'aanil, ts'o'ok u tuukulta'al u meenta'al tu méek'tankaajil Felipe Carrillo Puerto, ti' kun beetbil le mola'ay k'áatchi'il.

U Noj K'axmeyajil Chún xook (La Coordinación General de Educación Básica) ti' le tsolbeelankil, yaan u ts'áajik k'aj óoltbi' le nu'ukbest'aan ti' le kúuchil jala'achil: consultaindigena2025.seq.gob.mx

Beyxan, yaan u meenta'al Belbest'aan K'áatchi'il Jáalk'abil, Yáaxt'aanil, ojéela'an ti'al le tsolbeelankil k'áatchi'ila', le yáan ichil le belbest'aanilo'ob yéetel chuunt'aanilo'ob k'abeet u yila'al.

- b) **Yáalmanyáalil u ts'áaj ojéelalil:** Le kéen ts'a'abak ojéelbi' le páayt'aana', u jala'achil k'óoch óoltik yéetel le ka'anal mola'ayil yaan u ts'áajik, ti' le medioilo'ob comunicación yéetel ts'a'abal k'aj óolbi' tu kúuchil jala'achil, le nu'ukbest'aan le yaan ti' le k'áatchi'ita'al, le máasewal kaajo'ob yaan u k'áatchi'ita'alo'ob

Beyxan, yaan u meenta'al le le Mola'ay K'áatchi'il le **08 ti' u winalil agosto ti' 2025**, u káajal 10:00 ja'atskab k'iin tu kaajil San José Segundo, yáanal u nixib máakanil, yaan u ts'aabal ojéeltbil bix kun yutsil ka'ansbil mejen paalal, yéetel miatsil ti' le tuukulmeyaj le yaan u k'áatchi'ita'al, yéetel u t'aanil ich kastlant'aan tu'ux ku chiimpol'taal miatsil yéetel k'exa'an ich maaya t'aan.

- c) **Yáalmanyáalil u tsikba'alta'an u ka'aj:** le kéen ts'o'okok Mola'ay K'áatchi'il, yaan u ya'alal ts'o'ok u káajal le suutukulil tsikba'alta'an ka'aj. Ti' le yáalmanyáala' le máako'ob yéetel u jo'olpóopo'ob le maaya máasewal kaajo'ob yaan u yaantal u jatsk'iinmeyajil ti'al u tsikba'alta'an ka'aj, yaan u páajtal u beeta'al mola'ayt'aan wáa múuch'tambalilo'ob yéetel le máax táakpaja'ano'ob ti'al tuukulta'al le nu'ukbesaj ts'a'an yéetel beeta'al le túuxt'aano'ob , tsolxikino'ob wáa tuukulo'ob yo'olal le tuukulmeyaj. La'aten túune', yaan u beeta'al le yáalmanyáala' tsikba'alta'an ka'aj. Ti' le **9 tak 17 ti' u winalil agosto ti' u ja'abil 2025**

Ti' le yáalmanyáala' ma' u páajtal u táakpajal le mola'ayilo'ob yaan u táakpajalo'ob, chéen wáa jala'achilo'ob wáa mola'ayilo'ob ti' le maaya kaajo'ob, le kéen k'áata'ak u táakpajal U Noj K'axmeyajil Chún xook ti' le SEQ (La Coordinación General de Educación Básica) SEQ ti'al saasikuunsik le ba'alo'ob ma' u na'ata'al yo'olal le nu'ukbesaj ts'a'an k'aj óolbi' wáa le tsolbeelankil ti'al u tsikba'altiko'ob ichiltuba'ob .

- d) **Yáalmanyáalil k'áatchi'il :** Le yáalmanyáala' yaan u k'a'abetkuunsa'al Mola'ay K'áatchi'il, yaan u beeta'al tu k'iinil **18 tu winalil agosto tu ja'abil 2025**, 10 ja'atskab k'iin. Ti' le yáalmanyáala' , u jala'achil k'óoch óoltik le k'áatchi'il, yaan u beetik jump'éelel tsikbalil yéetel le jala'achilo'ob yéetel u jo'olpóopo'ob le máaxo'ob kun k'áatchi'ita'alo'ob ti'al u k'aamal le túuxt'aano'ob, tsolxikino'ob wáa tuukulo'ob yo'olal le tuukulmeyaj

jets'a'an ti' le ch'a'at'aano'ob. Ichil le mola'ayilt'aana' yaan u beeta'al le yáalmanyáala'.

- I. U ts'íibta'al u k'aaba' le máaxo'ob kun táakpajalo'ob;
- II. Tsikbal yéetel u jala'achil Ts'áajxooko'ob yéetel u jo'opóopilo'ob le máaxo'ob kun k'áatchi'ita'alo'ob;
- III. Le túuxt'aano'ob, tsolxikino'ob yéetel ch'a'at'aano'ob yaan u ts'íibta'al ti' jump'éelel Ju'un yéetel tsolmeyaj yo'olal le Mola'ayt'aanil, yéetel yaan u joronts'íibta'al méen u jala'achilo'ob k'óoch óoltik le meyaj.
- IV. U Ch'a'ajo'oltajil, le Mola'ay K'áatchi'il k'abeet u ts'a'abal Múuch'máako'ob ku Ch'a'ajo'olto'ob yéetel ku yilo'ob le Meenta'al le meyaj ti'al u chiimpol'taal le ch'a'at'aano'ob.
- V. Uláak' nu'ukbesajt'aano'ob u k'aamal túuxt'aano'ob , yéetel tuukulo'ob: u jala'achilo'ob yéetel u jo'opóopilo'ob le máasewal kaajo'ob, bey xan le lu'unkabilo'ob kaajakbalo'ob ti' le kaajo'ob u béeytal u túuxtiko'ob túuxt'aano'ob , tsolxikino'ob wáa tuukulo'ob yo'olal le tuukulmeyaj ti' le correo electrónicoil consultaindigena2025@seq.edu.mx

- e) **Yáalmanyáalil Ch'a'ajo'oltajil yéetel yáax ch'a'at'aano'ob:** Ti' le yáalmanyáala' yaan u meenta'al tuláakal le meyajilo'ob yaan u yilo'ob ti'al u chiimpol'taal le ch'a'at'aano'ob meenta'abo'ob méen le máaxo'ob táakpajo'ob ti' le tsolbeelankil ti' le k'áatchi'it'aanil.

JO'OP'ÉEL. - U KÚUCHIL TU'UX KUN BÉEYBIL U K'ÁATCHI'IL TI' TULÁAKAL MÁAK.

U Mola'ayil t'aan u ts'a'abal k'aj óolbi' yéetel u K'áatchi'ita'al maaya máasewal múuch'kaajo'ob yaan u meenta'al ti' u kúuchilil le **AUDITORIO ti' le CENTRO REGIONAL ti' EDUCACIÓN NORMAL TU KAAJIL FELIPE CARRILLO PUERTO, le yaan ti' u beejilo'ob 66**, 54 yéetel 48 s/n, coloniail Leona Vicario, C.p. 77210, tu kaajil Felipe Carrillo Puerto, Quintana Roo.

WAKP'ÉEL. - NUU'UKBESAJT'AAN

U jala'achil k'óoch óoltik le meyaj, U Noj K'axmeyajil Chún xook ti' le SEQ (La Coordinación General de Educación Básica) SEQ , yaan u ts'áajik ojéelbi' le múuch'meyajnáalil u Direcciónil Ts'áajxookil Ka'apéetsil xook (Secundaria) leti'ob kun áantajo'ob u kaxtiko'ob u nuu'ukbsajilo'ob ti' le máako'ob yaanti'ob u ts'áaj óolilo'ob, múuch'kaajo'ob yéetel máasewal kaajo'ob yo'olal le ba'al ku ts'a'an k'aj óoltbi', ti' le correo electrónicoil consultaindigena2025@seq.edu.mx, tu k'iinil tak viernes tu súut k'iinil 9:00 tak 17:00 chiinil k'iin te' teléfonoil (983) 83-5-07-70, tu extensiónil 4531.

Beyxan, u nuu'ukbesajt'aanil yaan u yil yéetel u tsolbeelankil k'áatchi'il le u páajtal a kaxtik ti' le kúuchila': consultaindigena2025.seq.gob.mx, yaan ti' u páginail jala'achil u Mola'ayil u Ts'a'abalxook tu Péetlu'umil Quintana Roo (Secretaría de Educación de Quintana Roo). jats ts'aata'an tu mola'ayil u k'aaba' "Servicios Educativos de Quintana Roo".

INFORMES.

Ts'áajxooko'ob tu Péetlu'umil Quintana Roo
Noj K'axmeyajil Chún xook u Meyajil

(983) 8350770 Ext. 4531

consultaindigena2025@seq.edu.mx

QROO.gob.mx/seq

educacionqr

"Este programa utiliza recursos públicos y es ajeno a cualquier partido e interés político. Queda prohibido el uso para fines distintos al desarrollo social". Quien haga uso indebido de los recursos de este programa deberá ser denunciado y sancionado conforme a lo que dispone la ley de la materia.